

צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את „בית רבינו“, ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, „פרצת“ (בגימטריא 770), כמו בנין בית חזק³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד„בית רבינו שבבבל“ – ש„נסע מקדש וישב שם“, והוא מקום המקדש גופי דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאו"א מישראל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית „בית רבינו שבבבל“, כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל - סה"ש תשנ"ב ע' 465)

32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה (להגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידיו הק'. המו"ל].

33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש„הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם כו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב).

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

פקודי

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טז

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה
שנת הקהל

שנת המאה וחמישים להסתלקות-היולא של כ"ק אדמו"ר ה„צמח צדק“ נ"ע

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

פּרָקִי, ודרשו חז"ל²³ "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם"²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשיריות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעין חביבין"²⁶ – שעי"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", עי"ז ש"פּרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פּרָקִי, "עלה הפורץ לפניהם".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" (770) הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770) הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בנ"י שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה

א. רש"י מסביר כל קושי בפשט, בפרשתנו יש קושי שרש"י אינו מפרשו

כבר דובר פעמים רבות¹, שרש"י מסביר בפירושו על התורה כל ענין שאינו מובן בפשוטו של מקרא, וכאשר אין לו הסבר על ענין כזה הוא כותב, "איני יודע", וכדומה?² לכן, כאשר יש ענין הנראה לפי פשט הפסוקים, ורש"י אינו מתעכב עליו, הכרחי לקבל את אחד משני הדברים הבאים: או שאין זה קושי לפי פשוטו של מקרא, או שהענין כבר מוסבר על-ידי פירוש רש"י לפני כן.

בפרשיות הנקראות עכשיו בתורה יש ענין שאינו מובן על-פי פשוטו של מקרא, ורש"י אינו מפרשו, והוא:

בפרשת ויקהל³ מסופר על העברת ציווי הקב"ה לבני ישראל על תרומת המשכן על-ידי משה רבינו, לכל פרטיו: "קחו מאתכם תרומה..."⁴ הבאת זהב וכסף וכו' למשכן, ואחר כך גם הציווי⁵ על עשיית המשכן וכליו לכל פרטיו.

אחר-כך מסופר בתורה⁶ על הבאת הנדבה למשכן על-ידי ישראל⁶, ואחר-כך מסופר⁷ בפירוש על עשיית המשכן על-ידי חכמי-לב: היריעות וכו' וכל כלי המשכן ובפרשתנו⁸ על בגדי הכהונה.

(1) ראה עדי"ז בלקו"ש ח"י ע' 13 ובהגמטן שם הערה 1.
(2) תולדות כה, ה. ועוד בכמה מקומות – ראה בלקו"ש ח"ה ע' 1 הערה 2. ובכ"מ.
(3) לה, ה ואילך.
(4) שם, יוד ואילך.
(5) שם, כא ואילך.
(6) ולאח"ז (שם ל, ואילך): ראו קרא ה' בשם גו'.
(7) ל, ח ואילך.
(8) לט, ב ואילך.

לכאורה, די היה בציון התורה בקיצור, שמשה העביר לישראל בשלמות את ציווי ה' על נדבת המשכן ועשייתו, אשר פרטיהן מוזכרים בציווי ה' למשה בפרשיות תרומה, תצוה, תשא⁹, ואחר-כך צריך היה להיכתב, ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה. די היה אפילו באופן מקוצר יותר: שלאחר הסיפור על ציווי ה' למשה ייכתב, ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה, כמצוי במקומות רבים בתורה, ואף בפרשיות הללו עצמן. לשם מה מפורטים שוב כל הפרטים, הן בהעברת הציווי לישראל, והן בביצוע הציווי?¹⁰

ובמיוחד כאשר בתחילת פרשת ויקהל¹¹ אומר רש"י: "כבר פרשתי נדבת המשכן ומלאכתו במקום צוואתם", ומכך מובן שבפרשיות אלו אין חידוש לגבי הקודמות, ולכן אין לו מה להוסיף בפירושו. מתחזקת, איפוא, התמיהה: אם כן, בודאי לא היתה צריכה התורה, לכאורה, לפרש את כל הענינים בפעם שניה (ושלישית).

כל האמור לעיל היא שאלה פשוטה בפשוטו של מקרא, אשר כמה ממפרשי התורה¹²

(9) ועל הסדר: הציווי ויקחו ג' תרומה – ר"פ תרומה; הציווי על עשיית המשכן וכליו – שם כה, ח ואילך (מובח הקטורת – סוף תצוה; כיוור, שמן המשחה וקטורת – תשא); הציווי על עשיית בניי כהונה – תצוה כה, ב ואילך; ראה קראתי בשם גו' – תשא לא, ב ואילך; ועשו את כל אשר צויתך את אה"מ (דלעיל הערה 4) – שם ו, ואילך.

(10) לכאורה אפשר להקשות כן גם בנוגע להציווי על שמירת שבת שבריש פ' ויקהל שנאמר כבר הציווי למשה בכי תשא לא, יג ואילך, אבל בזה י"ל (נוסף על החידוש שבפסוק ג' שם – ראה פרש"י) שזוהו הציווי דעשה"ד – ראה בלקו"ש ח"א ע' 159 ואילך. ועוד ועיקר: הציווי דשבת בב' הנ"ל – בא כטפל ומסובב מהציווי דהמשכן, כפרש"י (תשא שם. ויקהל לה, ב).

(11) לה, ה.
(12) ראה רמב"ן ויקהל לו, ח. רלב"ג, אברבנאל שם ועוד.

(23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

(24) מיכה ב, יג.

(25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פרצת" (770). ודו"ק.

(26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני השי"ת בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה תשי"א.

(27) תבוא כט, ג.

(28) ברכות ל, א.

(29) שמואל"א א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א. מכילתא

ופרש"י משפטים כא, ו.

(30) משלי יד, כח.

(31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

לירושלים (כנ"ל).

יש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו¹⁴ של "בית רבינו" שבדורנו: "רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ "אז ימלא שמח פינו", "אז דייקא, לעתיד לבוא¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "פרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל ("עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²² "פרצת עליך

(14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעהיה"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).
 (15) ישע"י יא, יא-יב.
 (16) תהלים קכו, ב.
 (17) משא"כ בזמן הגלות, שאסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק פינו" (ברכות לא, א).
 (18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.
 (19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיו"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדו"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.
 (20) הן בלשון הקודש – שבע מאות שבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה (אנגלית) – "סעוען סעוענט".
 (21) ויצא כה, יד.
 (22) וישב לה, כט.

לקוטי

מתעכבים עליה, אך ברש"י אין על כך הסבר – לא בתחילת הענין בפרשת ויקהל, ולא בסופו בפרשתנו¹³.

ובמיוחד כאשר לפני כן, בפרשת תשא¹⁴, מתעכב רש"י ומסביר את הצורך בחזרה על מילים ספורות¹⁵, על הכתוב בתורה שלוש פעמים, "לא תבשל גדי בחלב אמו", בעוד אשר כאן כפילויות ארוכות של פרשות שלמות, ורש"י אינו מסביר על כך דבר¹⁶.

ב. הפירוש הוא כדי להדגיש את היפוך הסדר על-ידי בצלאל

לכאורה ניתן היה לומר, שלפחות חלק מן השאלה נענית על-פי פירוש רש"י בפרשתנו, כדלהלן:

על הפסוק¹⁷ "ובצלאל בן אורי... עשה את כל אשר צוה ה' את משה", אומר רש"י, ש"משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים¹⁸ ואחר-כך משכן אמר לו בצלאל מנהג עולם לעשות תחלה בית ואחר-כך משים כלים בתוכו אמר לו כך שמעתי מפי הקדוש-ברוך-הוא..."

(13) ובפרט ע"פ מה שנתבאר כמ"פ שברובא ככולו לא נאמר בתורה ציווי הקב"ה למשה ואמירת משה לישראל את הציווי ובשניהם לכל פרטיו. ויתירה מזה – בכוכ"ב ציונים נאמר בתורה רק הציווי למשה או רק דברי משה לישראל. ראה לקו"ש ח"ג ע' 72. ומוכרח הוא בענינינו – ראה לקו"ש ח"א ע' 183. לקמן בפנים ס"ב ובהערה 18.
 (14) לד, כו. ובפ' משפטים כג, יט.
 (15) ועד שמצינו שרש"י הוצרך להודיע הכלל: "הרבה מצות בתורה נאמרו ונפלו... לחייב ולענוש על מנין כו" – פרש"י תשא לד, כג. וראה פרש"י צו, ו. ו. שמיני יא, מד. אמרו כג, לא. ועוד.
 (16) ועד"ז אינו מובן בפשט"מ בנוגע לקרבנות הנשיאים בפ' נשא שחזור וכופל בכל נשיא מ"ב הנשיאים ומפרט הקרבנות שהביאו. וראה [המתורגם] לקו"ש ח"ח ע' 43, שקושיא זו מתרץ שם רש"י בהביאו הדרשה דר' משה הדרשן.
 (17) לה, כב.
 (18) אף שלא מצינו שנאמר במפורש ציווי זה בתורה (ראה הגהה שנדפסה ברש"י ובמפרשי רש"י) וראה רמב"ן שם: ויחסר מכאן פרט אחד כו'. וראה של"ה חלק תושב"כ שלד, א. וראה לקמן הערה 21.

פקודי שיחות

וכן עשה המשכן תחלה ואחר-כך עשה הכלים¹⁹.

ניתן היה לתרץ²⁰, שזוהי הסיבה לכך שבעשיית המשכן בפועל מוזכרים שוב כל פרטי המשכן וכליו, כי על-ידי כך רואים שבצלאל הפך את הסדר, מכפי שהוא מופיע בציווי שבפרשת תרומה²¹, ועשה תחלה את המשכן ואחר כך את הכלים²².

אך לפי זה עדיין אין מובן לשם מה מזכירה התורה את כל הפרטים בסיפור על העברת הציווי על נדבת המשכן ועל עשיית המשכן וכליו על ידי משה לישראל²³

(19) להעיר שכל קטע זה ליתא ברפוס ראשון ושני דרש"י ורש"י כת"י.
 (20) וכן תירץ האברבנאל בפ' ויקהל.
 (21) ראה פרש"י ברכות נו, א ד"ה לך אמור: "דס"ל... שכסדר שום סדורים בויקחו לי תרומה אמר לו". ואף שציווי הכללי – בין בפ' תשא (לא, ז ואילך) בציווי הקב"ה למשה, בין בפ' ויקהל בציווי משה (לה, יא ואילך) – נאמר תחלה את אהל מועד, את המשכן גו' ולאח"כ כלים (וראה פירש"י ותוס', ובמפרשי רש"י בארוכה) הרי בפשטות היו אומרים שכפי הסדר שנאמר בפ' תרומה הוא יותר נוגע לסדר עשייתם (וכן עשה), כיון ששם נאמר פרטי ואופן העשי, משא"כ בפ' תשא וביקהל. אבל ראה של"ה שם. ולהעיר מ"ש המפרשים דגם בפ' תרומה (כה, ט) נאמר תחילה, את הבניית המשכן (ואח"כ) ואת הבניית כל כליו וכן תעשר".

(22) אבל אי"ז מסתבר כי (נוסף על הקושי' דלקמן בפנים) מפרש"י משמע שלמדו זה מ"ש שם, את כל אשר ציוה ה' את משה" ולא, "אשר צוה אותו משה" כהתחלת פרש"י שם, אבל מזה שכן הן סדורים בהפרשה לא היינו יודעים שמתחילה עשה משכן כו' (וכ"מ מלשון רש"י בסופו: וכן עשה המשכן תחלה ואח"כ עשה כלים). ואם זו היתה כוונת הכתוב בהסיפור ע"ד עשיית המשכן הו"ל לרש"י לפרשו על אתר.
 (23) ודווקא גדול לומר (בפשט"מ) שגם בזה בא הכתוב להודיע הסדר שמסר משה הציוויים לישראל: מתחילה ע"ד נדבת המשכן ואח"כ ע"ד עשיית המשכן (בכללות), ולאחר שבנ"ה הביאו לנדבת המשכן אמר להם משה, ראו קרא ה' בשם בצלאל גו" –

(* אבל להעיר שציווי משה בפ' ויקהל: א) הוא הציווי דפ' תשא (ראה לגיני הערה 9). ב) הוא בפרטיות יותר (ובשנינויים) גם מציווי הקב"ה אליו בפ' תשא. וראה לקמן בפנים ההערה.

ובנוסף לכך אין התשובה מתרצת אפילו את ההרחבה בסיפור על הביצוע עצמו, כדלהלן: (א) לצורך זה די בחלק בתורה שבו מסופר, שתחילה עשו את המשכן אחר־כך התחילו לעשות את הכלים, אך לשם מה הסיפור על עשיית הכלים, ועל עשיית בגדי הכהונה, המפורטים בפרשתנו, ואשר בהם לא שונה דבר בעשיית בצלאל?²⁴

(ב) ועיקר: כדי להודיע את סדר העשייה – תחלה המשכן ואחר כך הכלים – אין הכרח בהרחבה בפרטי הדברים בביצוע, במידותיהם וכדומה.²⁵

יתר־על־כן: לאחר הישנות הפרטים הללו, כאשר מסופר בפרשתנו על „ויביאו את המשכן אל משה“, מתעוררים הקשיים הבאים:

וזה ש, ראו קרא ה' בשם בצלאל גו" מסר אחר נדבת המשכן, מהו החידוש בזה. (ב) את"ל שיש בזה ענין חידוש הו"ל לרש"י לפרש – כמו באהרת שבת – בר"פ ויקהל. (ג) בלאה"כ אין מפורש כל הסדר דהרי חסר ציווי משה לבצלאל „לעשות תחלה כלים ואח"כ משכן" ראה לעיל הערה 18 והערה 21 ובהנסמן שם.

[ואת"ל שרש"י ס"ל כסברת הרמב"ן בכ"ו (מה שהי' הציווי שיגיד המלאכה בכללה וכו' והטעם שיחסר מכאן פרט אחד כו' עיי"ש) פשיטא דאי"ז מובן מעצמו והו"ל לרש"י לפרשן]

(ד) בשביל זה אינו נוגע סיפור הפרטים ומסיקה הודעה כללית שמשם ציווה לישראל להביא נדבת המשכן ואח"כ כו'.

(24) באברבנאל שם, הוצרך הכתוב להגיד כאן איך עשו הכלים והדברים ההם שהיו באופן מתחלף למה שנצטווה כו" משמע שגם הסדר בעשיית הכלים לא הי' כפי שנצטווה.

אבל מפרש"י „א"ל כך שמעתי מפי הקב"ה .. וכן עשה המשכן תחלה ואח"כ עשה כלים" משמע: (א) שהשינוי של בצלאל מציווי משה אליו רק בזה שעשה המשכן תחלה, ולא שינוי בסדר עשיית הכלים. (ב) גם בזה אמר משה, „כך שמעתי מפי הקב"ה כו" כך צוה לי הקב"ה" והסדר הנאמר בהכתובים בעשיית כל דבר בהמשכן והכלים ובגדי הכהונה ושמן המשחה וכו' אינו מתאים לשום סדר – לא כפי שהם נאמרים בפ' תרומה ותצוה (תשא), ולא כפי שנאמרו (בציווי הכללי) בפ' תשא וגם לא כפי שנאמרו (מפי משה) בפ' ויקהל. (ג) אינו מוכרח שעשה כפי הסדר הנאמר בכתובים וכו' כנ"ל הערה 22.

(25) ומ"ש באברבנאל שם: „ומפני שלא יחשוב אדם שכמו ששנו בסדר המלאכה כן שנו בעצמותה ובמספרה (ולכן הוצרך לבאר כאן כל דבר כו" אינו גלאטיק (=חלק) ע"פ פש"מ.

(ג) התורה מפרטת שוב את כל פרטי הדברים של המשכן וכליו וכו'.

(ד) רק לאחר מכן מסיים הפסוק ואומר: „ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל את כל העבודה“.

ג. ההסבר לכך: המשכן חשוב וחביב ביותר

ההסבר לכך בפשטות הוא:

המשכן וכליו הם מן הענינים החשובים והחביבים ביותר אצל ישראל, אשר באמצעותם שרתה השכינה בישראל וכו',

במיוחד, כאשר המשכן נקרא, כבפירושו רש"י בפרשתנו: „משכן העדות – עדות לישראל שויתר להם“²⁵ הקדוש־ברוך־הוא על מעשה העגל שהרי השרה שכינתו ביניהם²⁶,

ומכך מובנת יותר החביבות והחשיבות של הענין, שהרי חטא העגל היה החטא הכללי והחמור ביותר, אשר גרם להסתרת פניו של הקדוש־ברוך־הוא, עד לכדי גזירת כליה על ישראל, ר"ל, ²⁶ עד כדי כך, שאף לאחר הסליחה אמר הקדוש־ברוך־הוא „וביום פקדי ופקדתי“²⁷.

מכך מובן, שהמשכן, שבאמצעותו, השרה שכינתו ביניהם" הוא ענין כללי ונעלה עד מאד.

לפי זה מובן, שחביבות זו של המשכן אצל הקדוש־ברוך־הוא ואצל ישראל היא הסיבה לכך שהתורה מזכירה את כל פרטיו וחזרת עליהם שוב ושוב.

סיבה זו אין רש"י צריך להסביר כאן, מפני

²⁵ ובפרש"י שמיני (ט, כג): „ונדע שנתכפר לנו עון העגל“.

²⁶ ובפרט שלדעת רש"י (תשא לא, יח. לג, יא) התחיל לצוותו על מלאכת המשכן אחר יוה"כ „שנתרצה הקב"ה לישראל" בשמחה ובלב שלם. וראה תנחומא תרומה ח.

²⁶ תשא לב, יוד.

²⁷ שם, לד.

גאולתכם“.

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל„בית רבינו שבבבל“ בדורנו זה – ביתו

(בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה,

מסיימים ומשלימים „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר, ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י „בית רבינו“ שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד„עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות“¹¹, ו„עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל“¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ו עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר, ע"י הפצתה חוצה („יפוצו מעינותיך חוצה“, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד„בית רבינו“ – „מקדש מעט“ העיקרי בגלות האחרון, „שנסע מקדש וישב שם“, ולכן „הרי הוא מקום המקדש גופי' דלעתיד“, ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות־קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) „כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגבי' התחתונים“ (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישע"י רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

הוספה בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום "שנסע מקדש וישב שם"² בזמן הגלות ("בית רבינו שבבבל"³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) "ובנה מקדש במקומו" – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, "ובנה מקדש בירושלים"? – ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי"), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב⁵ וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב"³, "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתידי, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובנ"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם", קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים ("שנסע מקדש וישב שם"), כי, לאחר ש"מקדש העתידי יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל "הגיע זמן

(1) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צה, א: "יתב אפיתחא דרומי".

(6) יל"ש ישע"י רמז תצט.

(7) ועפ"ז יומתק הדיוק "עומד על גג בית המקדש" – ש"גגות . . . לא נתקדשו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.

לקוטי

שהוא כבר הסביר זאת לפני כן, בפרשת חיי" שרה²⁸: על כך שהתורה מספרת את כל מאורעות אליעזר עבד אברהם בקשר לשליחותו להביא את רבקה, ואחר-כך חוזרת על כך שוב בספרו זאת למשפחת רבקה, מסביר רש"י (שזה מפני חביבות הענין, כי) "אמר רבי אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה"²⁹.

מכך יודעים, שענין החביב על הקדוש-ברוך-הוא, נכפל בתורה³⁰ לכל פרטיו, גם אם אינם נוספים חידושים, וכך גם בענינינו³¹.

ד. ההבדל בין "תורה" ל"שיחה"

אך עדיין יש להבין: מפירוש רש"י זה יוצא, לכאורה, ההיפך, שסיבה זו איננה שייכת לענינינו. הכוונה ב"יפה שיחתן של עבדי אבות .. מתורתן של בנים" היא, שאצל "תורתן של בנים", שלאחר מתן תורה, אינה קיימת חביבות כזאת, שבגללה ייכפלו ענינים בתורה, כמו אצל שיחתן של עבדי אבות. אם כך, אין לומר הסבר זה לגבי עשיית המשכן, שהיא תורתן של בנים. ההסבר לכך הוא:

כוונת המאמר המובא על-ידי רש"י, "יפה שיחתן של עבדי אבות .. מתורתן של בנים", איננה להדגיש את היתרון של "עבדי אבות" על "בנים", אלא להראות את החביבות שיש לפעמים ב"שיחה" על פני "תורה":

(28) כד, מב.

(29) ביאור פרש"י זה נתבאר בארוכה בלקו"ש חיי שרה תשמ"ח.

(30) להעיר ג"כ מפרש"י: וירא כב, יא. במדבר א, א.

(31) עד"ז כתב הרמב"ן שם בסופו (לאחרי שביאר השינוי והצורך בזה שנאמר הכל בתורה), ו"על הכלל כ"ו כו", אבל – באור"א קצת.

שיחות

פקודי

ההבדל הפשוט ביניהם הוא: "תורה" היא הוראות, ציוויים ודינים שציוה ה' מה ומתי לעשות. "שיחה" היא דיבור אשר בגלוי³² ובפשטות איננו ציווי והוראה, אלא סיפור המתאר מצב, מאורע, פעולה וכדומה, כפי שאצל אליעזר עבד אברהם, הוא מספר על אברהם ויצחק ועל קורותיו, על קפיצת הדרך, ועל האופן שבו זימן לו הקדוש-ברוך-הוא את רבקה וכו'.

במאמר חז"ל זה מודגש היתרון של "שיחה", שלפעמים שיחה של אפילו "עבדי אבות" היא "יפה" מ"תורתן של בנים".

לפי זה מובנות גם בפרשיות שלפנינו, שלאחר פרשיות תרומה ותצוה: אין הן באות להעביר ציוויים והוראות של מה ומתי לעשות, אשר כבר ידועים. כאן מספרת התורה בהרחבה כיצד העביר משה רבינו לישראל את כל ציוויי ה' הללו על מלאכת המשכן, וכיצד קיימו זאת ישראל למעשה – זהו ענין של "שיחה". וכיוון שהשיחה היא בענין המשכן, היהו כל כך חביב, עד אשר לשם כך קיימת ההרחבה בכל הפרטים, באופן של "כפולה בתורה".

ה. מדוע מציין רש"י שם בעל המאמר (ר' אחא)

לפי האמור לעיל מובן מדוע מציין רש"י בפרשת חיי שרה את שמו של בעל המאמר "רבי אחא", וזאת, כאמור פעמים רבות, מפני ששם האמור מוסיף להבנת הפירוש: על-ידי ציון השם "רבי אחא" מובן, שאין בכוונת המאמר "יפה שיחתן של עבדי אבות..." להדגיש את היתרון של "עבדי אבות" על פני "בנים", אלא את המעלה של "שיחה", ואת

(32) אבל בתוכנו – אמרו"ל: ווי לאינון חייביא דאמרי דאורייתא לאו איהו אלא סיפורא בעלמא ואינון מסתכלי בלבושא דא ולא יתיר זכאן אינון צדיקיא דמסתכלי באורייתא כדקא יאות (זח"ג קנב, א עיי"ש באריכות).

ההסבר לכך שייטכן ש"יפה שיחתן... מתורתן", כמוסבר להלן:

במסכת יומא³³ מובאת הברייתא, "תנו רבנן ודברת במם במם יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים. רבי אחא אומר ודברת במם עשה אותן קבע ואל תעשם ארעיים".

לכאורה, מכך שרבי אחא מדבר רק לגבי דבר תורה, עשה אותן קבע ואל תעשם ארעיים, ואינו מזכיר את השלילה של דברים אחרים, כפי שמזכיר בעל-מחלוקתו, ודברת במם... ולא בדברים אחרים, נראה, שלפי רבי אחא אין קיימת שלילה זו, אך הייתכן לומר שלדעת רבי אחא יש היתר³⁴ לדברים אחרים – בטלים³⁵!

ההסבר לכך הוא: רבי אחא מדגיש שהחובה לגבי דברי תורה היא, ודברת במם, בקבע ולא בארעיים, אך את דברים אחרים אין לשלול לחלוטין, מפני שישנם דברים אחרים של "שיחה", אשר אינם דברים בטלים, אך עם זאת אינם תורה. כלומר, אין אלה הוראות, ציוויים ודינים וכו', אלא

דיבורים וסיפורים, אשר יכולים להיות לפעמים, יפה^{35*} אפילו, מתורתן".

אך בכל זאת רק לגבי התורה קיים הציווי³⁶ "עשה אותן קבע ואל תעשם ארעיים", כי מובן בפשטות גם לבן חמש, שצריך תמיד לזכור, לשנן, לדבר וללמוד, את ההוראות שיש לבצע, מה אסור לעשות וכו' (דברי תורה)³⁷.

1. הכללה של "שיחה" (לב) ו"עבד" (ציווי)

ההסבר לכך בפנימיות הענינים הוא: בשתי הפרשיות שבהם נשנים כל פרטי המשכן וכליו, יש שתי נקודות כלליות: א) נדיבות לבם של ישראל, אשר הביאו, ובזריות גדולה ביותר, את כל צרכי המשכן, עד שצריך היה להכריז, אל יעשו עוד מלאכה, והיה, והותר³⁸.

ב) ש, חכמי לב" קיימו את ציווי ה', ועשו את מלאכת המשכן וכליו, ככל אשר צוה ה' את משה".

* (35) עדמש"נ: דאגה בלב איש ושיחנה (משלי יב, כה. סוטה מב, סע"ב). ויתרה מזה מצינו ולפס"ד הלכה למעשה: אסור כו' ואפילו בשיחת דב"ט אסור להרבות ובג"א שסיפור שמועזת כו' עונג להם מותר לספרם בשבת כמו בחז"ל (שו"ע או"ח רס"ז).

(36) וכן משמע מהל' ת"ת לאדה"ז פ"ג ה"ב שהביא הדרשא, ודברת במם .. שתעשם עיקר כו' והמדובר שם לענין, והלכות בטעמיהן, "לידי ידיעת עיקר התורה שבע"פ כולה שהוא פירושו התורה מצות כהלכותיהן בתנאיהן ודקדוקיהן ודקדוקי סופרים", ראה שם המשך הסעיף, ולא נכלל בזה ענינים ע"ד דברי אגדה בכלל (ראה שם ס"ד) – משא"כ האגדות שמביא לידי מעשה (ראה שם פ"ב ס"ט, ושי"ג). וראה רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ב: היאך היא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם כו' מיד הוא אוהב, היינו קיום מצות אוהבת ה'. וראה שו"ע הל' תפלה (סי' צ"ח ס"א. רמ"א ושו"ע אדה"ז שם), ויחשוב קודם התפלה מרוממות הא"ל כו' (וראה שם ס"ד), אלא שאדה"ז כתב שם, "שלא יהא נל דיבורך אלא במם כלומר שתעשם עיקר ולא תפלה", כי סמך גם על הדרשא בספרי (כנסמן שם) ומבאר, "לעשות תורתך קבע ומלאכתו עראי". וראה בהערה שם בלקו"ש. ואכ"מ.

(37) ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ס"ט ואילך. (38) ויקהל לו, ויז.

באופן מפורט יותר רואים, התכללות" (איחוד) בין שתי הנקודות הנזכרות: גם בהבאת נדבת המשכן קייים הציווי של ה' "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו...³⁹ קחו מאתכם תרומה..." (כעבד), וכן, גם במעשיהם של "כל חכמי לב" היה הענין של "בשאו לבו"⁴⁰.

לפי זה מובן, שקיימים כאן שני הענינים: "שיחה" ו"עבדי אבות".

שיחה קשורה ל"לב", כי "שיחה" היא ענין התפלה, כמאמר חז"ל⁴¹, ותפלה היא עבודה שבלב⁴², ועבד הוא ענין קיום המצוות, כי

(39) דר"פ תרומה.
(40) ויקהל שם, ב. ונא', "כל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה בלבו גו'".
(41) ברכות כו, ב: אין שיחה אלא תפלה. ובפרש"י (ח"ש כד, סג): לשוח – לשון תפלה כו'.
(42) תענית בתחלתו.

מהות העבד היא קיום ציווי האדון. ואלה שני הענינים: נדבת המשכן, נדיבות לבם של ישראל – שיחה, קיום הציווי על עשיית המשכן – עבד.

וצריכה להיות, התכללות" של שני אלה, שקיום המצוות, ענין העבד, צריך להיות ביחד עם נדיבות הלב⁴³, ובנדיבות הלב צריך לחוש⁴⁴, שזה מצד ציווי של הקדוש-ברוך-הוא⁴⁵.

(משיחת ש"פ פקודי תשל"ד)

(43) ועפ"ז יש לבאר ב, יינה של תורה שבפרש"י מה שכתב, כבר פרשתי נדבת המשכן ומלאכתו במקום צוואתם" בד"ה, נדיב לבו" כי נדבת המשכן ומלאכתו מדגיש בעיקר חביבות ה"שיחה" נדיב לב.
(44) ראה ע"ז לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 135 ואילך לענין פעולת קב"ע על השכל ועל כחות פנימים של האדם. עיי"ש.
(45) ע"ד מרז"ל בנדיבות דאברהם (ראה ב"ר פמ"ט, ד. ד"ה למען דעת תר"צ (בסה"מ קונטרסים ח"א פ"ה).

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

ויהי"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד